

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้จากการเลือกแบบเจาะจง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 นักศึกษาชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศที่สามารถอ่าน เขียน และสนทนาภาษาไทยได้ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 20 คน และจากมหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 30 คน

กลุ่มที่ 2 นักศึกษาชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศที่สามารถอ่าน เขียน สนทนาภาษาไทยได้ และเรียนภาษาไทยอยู่ในระดับกลาง จากมหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท ประกอบไปด้วย

1. เครื่องมือในการสร้างหนังสือ ได้แก่

1.1 แบบสอบถามความต้องการหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ในด้านข้อมูลพื้นฐานประสบการณ์ทางวัฒนธรรมไทย ในด้านข้อมูลพื้นฐาน เช่น เพศ อายุ สัญชาติ ประสบการณ์ในการเรียนภาษาไทย และเนื้อหาที่นักเรียนต้องการให้มีในหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย

1.2 แบบประเมินคุณค่าของหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยผู้เชี่ยวชาญ ในด้านเนื้อหา รูปแบบการนำเสนอ การใช้ภาษา ภาพประกอบ และข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นแบบประเมินค่า 4 ระดับ คือ เหมาะสมดี เหมาะสมพอใช้ เหมาะสมน้อย และควรปรับปรุง

2. เครื่องมือในการศึกษาผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ได้แก่

2.1 หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 บทที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยในด้านวิถีชีวิต ความเชื่อ และประเพณี ขนาดของหนังสือคือ A5 (14.8 x 21 ซม.) ขนาดอักษร 18 พอยท์ รวมทั้งสิ้น 70 หน้า โดยเขียนเป็นความเรียง อธิบายคำศัพท์ พร้อมภาพประกอบ และกิจกรรมคำถามท้ายเรื่อง

2.2 แบบสอบถามผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศด้านความคิดเห็นและด้านความรู้ความเข้าใจ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. การสร้างแบบสอบถามความต้องการหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

1.1 ศึกษาเอกสารตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย เพื่อกำหนดกรอบความต้องการของผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศแล้วจัดทำแบบสอบถามความต้องการหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย โดยใช้สอบถามข้อมูลเบื้องต้นของผู้เรียนได้แก่ เพศ อายุ สัญชาติ ประสบการณ์ในการเรียนภาษาไทย และเนื้อหาทางวัฒนธรรมที่ผู้เรียนต้องการเพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างหนังสือ

1.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปใช้สอบถามจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 คือนักศึกษาชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศที่สามารถอ่านเขียน และสนทนาภาษาไทยได้ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 20 คน และจากมหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 30 คน

2. การสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย

การสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ผู้วิจัยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 สํารวจเรื่องที่จะเขียน

ศึกษาเอกสารและตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อเตรียมข้อมูลในการเขียน แล้ววิเคราะห์ผู้อ่านหรือผู้เรียน และวิเคราะห์เนื้อหาที่จะเขียน โดยผู้วิจัย

ใช้เครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถามความต้องการหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ เพื่อสำรวจเรื่องที่จะเขียน

2.2 กำหนดแนวคิด และวางโครงเรื่อง

การกำหนดแนวคิดและวางโครงเรื่องนั้นผู้วิจัยได้กำหนดตามการนิยามคำศัพท์ในงานวิจัยโดยกำหนดเนื้อหาทางวัฒนธรรมแบ่งเป็น 3 บทคือบทที่ 1 วิธีชีวิต บทที่ 2 ความเชื่อ และบทที่ 3 ประเพณี จากนั้นจึงวางเนื้อหาว่าในแต่ละบทจะประกอบด้วยเรื่องอะไรบ้างแล้วจึงลงมือเขียน

2.3 ขั้นลงมือเขียนและประเมินคุณค่า

นำผลการสำรวจเนื้อหาในขั้นตอนที่ 1 มาจัดเข้าในบทต่าง ๆ และเขียนเรียบเรียงจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ โดยยึดภาษาที่เข้าใจง่าย ใจความกระชับ ใช้คำให้ตรงความหมาย คำนึงถึงผู้อ่านที่เป็นชาวต่างประเทศเป็นสำคัญ ภาษาไม่ซับซ้อนให้ผู้อ่านต้องตีความลำบาก พร้อมทั้งจัดภาพประกอบให้สอดคล้องกับเนื้อหาซึ่งภาพประกอบที่ใช้เป็นภาพถ่ายแล้วเขียนไปจนครบถ้วน จากนั้นจึงออกแบบและสร้างแบบประเมินคุณค่าหนังสือเสริมประสบการณ์จากหลักเกณฑ์ประเมินคุณค่าหนังสือตามเกณฑ์การประเมินคุณค่าหนังสือของกรมวิชาการ และเกณฑ์การประเมินหนังสือเสริมประสบการณ์ของ นวลจันทร์ รัตนาร และสุภัทรา ฉัตรเงิน (2529) และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณค่า

2.4 ขั้นทดลองใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไข

หลังจากได้หนังสือต้นฉบับแล้ว ผ่านการประเมินคุณค่าโดยผู้เชี่ยวชาญแล้วก็นำไปให้ชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยทดลองอ่าน 1 ครั้งเพื่อสอบถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง แนวคิด ภาพ ขนาดตัวอักษร รูปเล่ม แบบฝึกหัดท้ายเรื่อง ว่ามีความเหมาะสมหรือยัง และควรปรับปรุงส่วนใดบ้าง

2.5 ขั้นจัดทำหนังสือฉบับสมบูรณ์ และประเมินผลการใช้หนังสือ

ขั้นตอนสุดท้ายจัดทำหนังสือฉบับสมบูรณ์เป็นรูปเล่มฉบับจริงซึ่งประกอบด้วยปกหน้า ปกใน คำนำ ส่วนเนื้อเรื่อง กิจกรรมท้ายบท และปกหลัง ซึ่งขนาดรูปเล่มคือขนาดA5(14.8 x 21 ซม.) หรือแบบเรียนขนาดกลาง หรือขนาด 16 หน้ายก ขนาดอักษร 18 พอยท์ รวมทั้งสิ้น 70 หน้า จัดพิมพ์ครั้งที่ 1 เพื่อใช้ในงานวิจัยทั้งสิ้น 20 เล่ม จากนั้นได้ออกแบบและสร้างแบบประเมินผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อประมวลผลและสรุปผลการวิจัยต่อไป

3. การสร้างแบบประเมินคุณค่าของหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย สำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัย ได้ศึกษาการประเมินคุณค่าหนังสือตามเกณฑ์การประเมินคุณค่าหนังสือของกรมวิชาการ และเกณฑ์การประเมินหนังสือเสริมประสบการณ์ของนวลจันทร์ รัตนากร และสุภัทรา ฉัตรเงิน (2529) และจึงออกแบบประเมินคุณค่าหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินคุณค่าของหนังสือจากตำรา เอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2 กำหนดกรอบการประเมินที่เกี่ยวกับหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบประเมินมาตราส่วนประเมินค่า แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านการนำเสนอ และด้านคุณประโยชน์ของหนังสือ

ส่วนที่ 2 คือข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเสริมประสบการณ์

3.3 นำหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ขอคำปรึกษาจากประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบประเมินที่แก้ไขแล้ว ไปใช้ประกอบการประเมินคุณค่าหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

4. แบบสอบถามผลการใช้หนังสือของผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ที่มีต่อหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย ด้านความคิดเห็นและด้านความรู้ความเข้าใจ

4.1 การสร้างแบบสอบถามผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศด้านความคิดเห็น ผู้วิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดกรอบความคิดเห็น จากนั้นจึงสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามผู้เรียนหลังจากที่ได้อ่านหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นการสอบถามตามสภาพจริงหลังการอ่านของผู้เรียน

2. นำแบบประเมินความคิดเห็นและผลการใช้หนังสือหนังสือที่สร้างขึ้นไปขอความเห็นจากประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและแนวการปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายที่ 2 ที่ได้อ่านหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย คือ นักศึกษาชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศที่สามารถอ่าน เขียน สนทนาภาษาไทย

ได้ และเรียนภาษาไทยอยู่ในระดับกลาง จากมหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 10 คน แล้วนำผลมาสรุปการวิจัยต่อไป

4.2 การสร้างแบบสอบถามผลการใช้นั่งสื่อเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศด้านความรู้ความเข้าใจ ผู้วิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. รวบรวมแบบฝึกหัดบททวนความรู้ท้ายเรื่องในแต่ละบทเรียน นำมาจัดเรียงเป็นชุดเดียวกันรวมทั้งสิ้น 80 ข้อ แบ่งเป็นบทที่ 1 จำนวน 30 ข้อ บทที่ 2 จำนวน 30 ข้อ และบทที่ 3 จำนวน 20 ข้อ

2. นำแบบสอบถามไปจัดพิมพ์ให้เรียบร้อยก่อนนำไปใช้วิจัยกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นรวบรวมข้อมูลก่อนสร้างหนังสือ

1. นำหนังสือขอเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เสนอต่อคณบดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และคณบดี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลประกอบการวิจัย

2. นำแบบสอบถามความต้องการหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย ไปใช้เก็บข้อมูลเบื้องต้นประกอบการสร้างหนังสือ โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองที่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และคณบดี คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างหนังสือ

1. นำแบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูลมาประมวลผลความต้องการหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยว่าผู้เรียนต้องการเนื้อหาเรื่องใดบ้าง แล้วนำมาจัดเรียงเป็นบทให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะของงานวิจัย จากนั้นผู้วิจัยลงมือสร้างหนังสือโดยนำข้อมูลที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการสร้างหนังสือ กรอบขั้นตอนการสร้างหนังสือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย กล่าวคือนำข้อมูลความรู้เหล่านี้เรียบเรียงเป็นเนื้อหาครบ 3 บท

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญผู้มีหน้าที่ประเมินคุณค่าและผู้ให้คำปรึกษาในการสร้าง

หนังสือเสริมประสบการณ์ ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ จำนวน 3 ท่าน

3. นำหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศและแบบประเมินคุณค่าหนังสือ ไปมอบให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณค่าของหนังสือ จากนั้นนัดหมายขอรับคืนภายในสองสัปดาห์

4. แปรผลข้อมูลจากแบบประเมินคุณค่าหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

ขั้นที่ 3 ขั้นการใช้หนังสือ

1. นำหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ และแบบสอบถามความคิดเห็นและผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย ไปมอบให้กลุ่มเป้าหมายที่ 2 คือ กลุ่มที่ 2 นักศึกษาชาวต่างประเทศที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศที่สามารถอ่าน เขียน สนทนาภาษาไทยได้ และเรียนภาษาไทยอยู่ในระดับกลาง จากมหาวิทยาลัยพายัพ จำนวน 10 คน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้อ่านหนังสือ และตอบแบบสอบถามผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทยด้านความคิดเห็นและด้านความรู้ความเข้าใจ จากนั้นนัดหมายรับคืนภายในสองสัปดาห์

2. แปรผลข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นและผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย แล้วนำผลไปวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามความต้องการหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ในด้านข้อมูลพื้นฐานประสบการณ์ทางวัฒนธรรมไทย ในด้านข้อมูลพื้นฐาน เช่น เพศ อายุ สัญชาติ ประสบการณ์ในการเรียนภาษาไทย และเนื้อหาที่ผู้เรียนต้องการให้มีในหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) วิเคราะห์แปลผล แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3. แบบประเมินคุณค่าของหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยผู้เชี่ยวชาญ นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

4. แบบสอบถามผลการใช้หนังสือของผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ ที่มีต่อหนังสือเสริมประสบการณ์ด้านวัฒนธรรมไทย ด้านความคิดเห็นและด้านความรู้ความเข้าใจ

นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) วิเคราะห์แปลผลแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย โดยผู้วิจัย กำหนดเกณฑ์การแปลผลดังนี้

4.1 ด้านความคิดเห็น มีเกณฑ์การแปลผลดังนี้

เกณฑ์การแปลผล	ความหมาย
3.50-4.00	เห็นด้วยมากที่สุด
2.50-3.49	เห็นด้วยมาก
1.50-2.49	เห็นด้วยปานกลาง
0.50-1.49	เห็นด้วยน้อย

4.2 ด้านความรู้ความเข้าใจ มีเกณฑ์การแปลผลดังนี้

คะแนนที่ได้ร้อยละ	ระดับความรู้ความเข้าใจ
85-100	ดีมาก
71-84	ดี
51-70	ปานกลาง
31-50	น้อย
0-30	น้อยที่สุด